

3 1761 06558147 2

BRIEF

D

0058639

**Några utdrag ur den
senaste ukrainska politiska
litteraturen**

N:o 1.

O. MAIDANJUK
STOCKHOLM, SWÉDEN

STOCKHOLM — KIEW.
1920

**ЗБІРКА
БАНА ЛУЧКОВА**

I.

NÅGRA UTDRAK UR DEN
SENASTE UKRAINSKA
POLITISKA LITTERATUREN

O. MAIDANJUK
STOCKHOLM, SWÉDEN

brief
D
0058639

TRYCKT HOS

P. PALMQUISTS AKTIEBOLAG, STOCKHOLM 1920

Ententens reaktionära plan i Ryssland och Polens självständighet.

(Tidskriften Volja för d. 25 okt. 1919.)

Det torde vara bekant, att strax vid utbrottet av den ryska revolutionen ententemakterna proklamerade folkens självbestämmerhetsrätt, fastän de förut ingått förbund med den ryska tsarismen, folkens störste förtryckare. Redan detta förhållande gav vid handen, att idén om en fri självbestämning endast var uppfunnen för att lugna de egna folken på samma gång man häri fann ett verksamt medel att påskynda centralmakternas, isynnerhet Österrike-Ungerns sönderfallande. Men inte ens i Österrike genomförde ententen denna princip, alldenstund den tillmötesgick de nya småstaternas imperialistiska strävanden och vid utstakandet av gränserna icke endast så gott som uraktlät att ta hänsyn till de etnografiska linjerna utan även genom sin passiva eller rentav utmanande hållning gent emot ett folk kom nya strömmar av blod att flyta och stadfästade sedan det ena folkets övervikt över det andra. Ententen har, med ett ord, icke någonsin eller någonstades tagit principen om folkens självbestämmerhetsrätt på fullt allvar. Tvärtom, den har t. ex. på Österrikes ruiner velat och vill än upprätta en så kallad Donaufederation, inom vilken i stället för tyskar och magyarer andra folk skulle uppträda som förtryc-

kare. Och om ententens bemödanden i denna riktning ej komma att krönas med framgång, så har man att söka orsaken därtill i det förhållandet, att ententen ej har till hands nödiga trupper för att kunna genomföra sina planer på Österrikes ruiner.

Vad angår Ryssland är det tydligt, att ententemakterna av alla krafter sträva att återuppbygga det folkfängelse som det tsaristiska Ryssland var. Här går ententen i huvudsak efter Frankrikes önskningsar, och detta lands borgerliga-kapitalistiska kretsar anse, att återuppbyggandet av »det enade och odelbara Ryssland» är den säkraste underpanten på ett lugnt och lyckligt liv i framtiden. Oaktat segern över Tyskland känna fransmännen alltjämt ännu och skola framdeles komma att känna en hysterisk förskräckelse för tyska folket. Denna förskräckelse härrör ej endast från deras »onda samvete» över det ovanliga undertryckandet av ett av Europas största folk, tack vare Clemenceaus politiska chauvinism, utan har sin egentliga grund i fransmännens demologiska vanmakt. Det torde vara bekant, att fransmännen i Europa till sitt antal äro något över hälften av den tyska folkmängdssiffran. Och när man tar i betraktande, att i Frankrike flera människor dö än födas under samma tid, så torde man redan nu aproximativt kunna räkna ut, att Tyskland efter 40 år kommer att ha en folkmängdssiffra, som överstiger 100 millioner, under det att Frankrike kommer att ha knappa 30 millioner invånare. Å andra sidan är det redan nu klart, att Amerika i framtiden ej kommer att blanda sig i Europas militäriska äventyr enbart i det syftet att för Frankrikes del försvara Elsass och Lothringen, dessa tyska länder. På ett eller annat sätt skola de politiska för-

hållandena i Europa komma att ordnas för framtiden, Frankrike känner emellertid redan nu behov av att ha en mäktig och trogen bundsförvant i tyskarnas rygg. Men vem kan för Frankrike gent emot Tyskland ersätta en så stark vän som Ryssland var? Klart är, att varken Tjecko-Slovakien, Polen eller Rumänien kunna göra det, ty utom det att dessa makter äro små i och för sig har hos dem väckts till liv en stark aptit att göra erövringar på grannarnas bekostnad, och ententen har vidare utslungat tvistefrön bland dem. I framtiden komma dessa små makter att med vapen i hand uppklara sina mellanhavanden. Vi vilja endast i förbigående omnämna tvisterna mellan Rumänien och Jugoslavien, av vilka Frankrike varken nu eller i framtiden skall ha någon fördel.

Nu i korthet några ord om Englands ställning till frågan om återuppbyggandet av det tsaristiska Ryssland. Efter resultatet av kriget med centralmakterna härskade en allmän övertygelse om, att England vunnit världskriget i dubbel bemärkelse: 1) Tyskland var försvagat för lång tid framåt, 2) till följd av Rysslands sammanstörtande har England tillförsäkrat sig en orubblig besittning av Indien, mot vilket land den omättligen ryska imperialismen utan tvivel vid lämpligt tillfälle skulle ha sträckt fram sina händer. Men den bestämdhet, med vilken England understödjer återuppbyggandet av det gamla mäktiga Ryssland, står i strid mot all logisk betraktelse och låter sig endast förklara ur dessa två eventualiteter: antingen tror England icke på reaktionens seger i Ryssland, och i så fall har dess hjälp åt Denikin endast till mål att utmatta Ryssland till det yttersta genom ett brödrakrig för att England sedan på östra Europas blodiga

kyrkogård må kunna spela den mättade korpens roll, eller ock har England den allvarliga avsikten att återupprätta det tsaristiska Ryssland, och i detta fall torde man få förutsätta, att det i likhet med Frankrike dar-
rar inför det tyska organisationssnillet och den tyska revanschlusten i framtiden. Och just på denna grund anser England ett tsaristiskt Ryssland mindre farligt för Indien än en tysk revanch, som i framtiden riktas mot själva hjärtat av England.

Återstår då Amerika, som önskar ett starkt Ryssland för att kunna påräkna det som bundsförvant i ryggen på Japan vid en eventuell konflikt mellan Amerika och Japan.

Detta är de orsaker, som nödga de största makterna inom ententen att söka återuppbygga det gamla reaktionära Ryssland. Tydligt är, att ententen härvid utgår från den förutsättningen, att *conditio sine qua non* för det gamla mäktiga Rysslands återupprättande från den ryska reaktionens sida priset vore: ett den ryska regeringens intima förbund med ententen gent emot Tyskland och det ett absolut säkert förbund på liv och död. Men Wilson, Lloyd George och Clemenceau skulle illa förstå den imperialistiska psykologin, isynnerhet den ryska, om de antaga, att den ryska reaktionen skall bli så blygsam, att den nöjer sig med undertryckandet av det ukrainska folkets vilja och Ukrainas förvandling till en rysk provins. Men ententens statsmän kunna inte tänka så naivt och de veta mycket väl, att inte ens för ett så högt pris som Ukraina de skulle kunna tillförsäkra sig den allryska björnens eviga kärlek och trohet. De veta, att matlusten växer medan man äter och att den ryska reaktionen, när den efter bolsjevismens krossande

kommit på benen igen, inte mer skall be ententen om hjälp som den gör nu, utan tala till den i ett helt annat språk. Man behöver sannerligen inte vara begåvad med någon särskild iakttagelseförmåga för att kunna säga, att ryska reaktionen, när den en gång segrat, kommer att tilltala ententen sålunda:

»Ni ententemakter ha utgått ur världskriget rikade med nya länder, nya kolonier och med utomordentligt fördelaktiga materiella möjligheter, under det att Ryssland, naturligtvis tacksamt mot er för eder hjälp att nerslå bolsjevismen, utgår ur detta krig som en krympling, och om också Ryssland med eder hjälp segrat över den ukrainska mazepismen, ha ni i stället berövat det Finland och Polen. Om ni vilja, att vi skola tala om förbund och sammanslutning, så måste jag först utgå från en rent principiell uppfattning och låta eder förstå, att så länge Polen och Finland inte åter blivit ryska provinser Ryssland inte kan ingå i diskussion med eder. Och när Ryssland återfår sin integritet inom de gränser, som det hade före kriget, då kunna vi talas vid om en uppriktig vänskap och intim förbindelse under dessa villkor: Ryssland anekterar de polska provinser, som tillhört Tyskland, samt hela Galizien, det ungerska Ukraina och Bukowina. Och vilja ni inte gå in på dessa villkor, så får jag säga er, att Ryssland genast kommer att sluta förbund med Tyskland och mot edert osäkra folkförbund uppställa ett kraftigt, kompakt och mäktigt ryskt-tyskt-japanskt förbund.»

Man kan med full säkerhet säga, att om en Denikin och en Koltjak komma att segra över bolsjevismen, skulle de komma att föra ett sådant språk mot ententen. Vi ha tillräckligt med bevis härpå. Vi be-

höva endast erinra om Sasonovs många resor till Berlin, Goltzs expeditionskår, Times avslöjanden, denna den ryska imperialismens mest nitälskande apostel, samt »den obändiga hänförelse», varmed den tyska borgerliga och till och med den socialistiska pressen tager kännedom om och själv rent av tänker ut framgångar för Denikin och Koltsjak i striden mot det bolsjevikiska Ryssland. Å andra sidan är det alldeles självklart, att en sådan hållning och sådana önsknin-
gar hos det reaktionära Ryssland ej skulle vunnit gehör hos ententens statsmän och att när ententen bör-
jat understödja den ryska reaktionen, så har den också slutit överenskommelse med den i enlighet med de all-
ryska imperialistiska kretsarnas önsknin-
gar.

Författaren till denna uppsats hade tillfälle höra ett samtal mellan franska officerare och några ryssar. Ryssarna riktade förebråelser mot fransmännen för att de erkänt Polens självständighet utan att först ha inhämtat ryska folkets vilja i denna sak. Fransmännen logo mycket hjärtligt, och en av dem lade förtroligt sin hand på sin grannes axel och sade: »Monsieur, ni kan ge katten i denna proklamation om erkännan-
det! Vi anse polackerna för litet kultiverade och till och med naiva för att de skulle kunna lukta sig till vart vinden blåser . . . Fransmännen och hela ententen ha provisoriskt erkänt Polens självständighet för att 1) polackerna skulle hjälpa oss vid återuppbyggandet av det tsaristiska Ryssland och 2) formellt rycka de västra polsk-tyska provinserna från Tyskland. Men var säker på, och jag ger mitt hedersord därpå, att så snart Denikin besegrat bolsjevismen, skall han i sam-
förstånd med ententen och med vårt bistånd återtaga

icke endast Polen utan även alla tysk-polska provinser, Galizien och Bukowina. Vi fransmän veta sålunda alla och envar mycket väl, att ett självständigt Polen vid sidan av det återupprättade stora Ryssland skulle betyda vår död efter några tiotal år, ty Ryssland skulle, om Polen bleve självständigt, bli den mest tillförlitliga och trogna vän och bundsförvant till Tyskland.»

Må därför de »i sin lycka troende» polackerna ej inbilla sig, att i fall den mäktiga ryska reaktionens ovanberörda önskemål komme att gå i uppfyllelse, ententen skulle råka i helig vrede häröver, att Wilson skulle utslunga ropet: »detta är nedrigt», att den gamle tigern Clemenceau, denna mest fruktansvärda stridstupp i franska historien, skulle riva ut ögonen på alla sådana som Denikin och Sasonov och uppoffra sina vassa tigerklor i försvaret av den polska kycklingen. Och Lloyd George, vilken som vi veta ej är så värst livad för detta självständiga Polen, skulle nog inte säga ett enda ord till dess försvar. Alla dessa tre statsmän skulle i bästa fall kanske kunna för syns skull framlägga en blek, intetsägende protest mot de moskovitiska aspirationerna, och i verkligheten skulle de gnugga sig i händerna av glädje över att de för ett så billigt pris, och det till på köpet ett främmande sådant som detta Polen är, kunde en gång för alla förvärva sig Rysslands vänskap och genom att åter förvandla Polen till en rysk provins för eviga tider omöjliggöra ett intimt förbund mellan Ryssland och Tyskland.

Det är en gammal sanning, att den Gud vill bestraffa, den slår han med blindhet. Hela den polska politiken har varit en enda kedja av svåra politiska

felgrepp, som nu hota icke endast den ukrainska utan även den polska självständigheten. Vår Sjevtsjenko har sagt, att Polen föll och krossade oss i fallet. Nu kan man säga, att om Ukraina faller, så skall det även krossa Polen. Polackerna ha aldrig någonsin utmärkt sig för stora statsidéer med vidsträckt räckvidd. Men deras tragiska historia under den gångna tiden är dock skyldig bibringa dem någon lärdom, ty »historia magistra vitae», heter det. Emellertid påstår polacken, att historien är till för att icke studeras. Och i själva verket är det så, att t. ex. av ukrainska historien nästan varje polack endast känner till ett, nej, två ord: »ukrainska haidamaken». Man finge kanske tvinga honom att lära sig främmande historia. Han tycks nöja sig med sin egen. Sålunda torde ur historisk och politisk synpunkt efter fredsslutet mellan Tyskland och ententen detta högst intressanta faktum böra falla polackerna i ögonen, varför ententen så noggrant uppdrog gränsen mellan Tyskland och Polen, under det att den ända hitintill låtit Polens östra gränser hänga i luften, fastän i enlighet med Wilsons princip, att folken själva böra få bestämma över sina öden, den polska gränsen här har en fullt klar etnografisk linje att gå efter.

Skälet till detta faktum ligger däri, att ententen ej till något pris ville låta de nya staterna konsolidera sig, vilka rest sig på Rysslands ruiner, nämligen Ukraina, Vitryssland och Litauen. Och ententen underhöll polackernas aptit till dessa staters områden och ålade dem att företaga en offensiv österut under förvändning att det var mot bolsjevikerna, fastän det egentliga syftet var att försvaga dessa nya stater och samtidigt undergräva och utnöta polackernas krafter

genom striden med främmande folk och onödiga förbrukningen av deras militära styrka. Det är möjligt, att en medlem av ententen motsatte sig polackernas aggressiva steg i öster och tvingade fredskonferensen att protestera mot den polska offensiven i Galizien, men denna kollektivprotest var inte uppriktig, inte heller enhällig och tillkommen endast för att rädda skenet. Sålunda är det klart, att om ententen på allvar velat hejda den polska offensiven mot ukrainarna, vitryssarna och litauerna, Polen ej skulle vågat ta ett enda steg österut. Att flertalet av medlemmarna i ententen direkt uppmuntrade polackerna till en offensiv mot ukrainarna framgår därav, att sedan polackerna verkställt besättandet av Östgalizien, ententen ej kunde göra annat än provisoriskt legalisera den polska ockupationen av detta land och fullständigt avhålla sig från att lägga hinder i vägen för den polska politikens oerhört barbariska terror gent emot den ukrainska intelligensen och bönderna. Och om ententen ej går med på en polsk ockupation av Östgalizien, så beror detta inte på att ententen hyser sympatier för den ukrainska statsidén utan härrör av dess önskan att ge detta land åt det reaktionära Ryssland. Men skulle väl Östgalizien, Bukovina och Bessarabien, Ukraina, Kaukasien, Litauen och Estland till ententens behag behöva utgöra denna dyrbara gåva åt Denikins Ryssland för att vinna den allryska regeringen för de imperialistiska herrarna inom den västeuropeiska och den amerikanska bourgeoisin? Alldeles icke! Om Frankrike för framtiden vill trygga sig gent emot tyskarna, så finns det inte någon plats för ett självständigt Polen mellan det återuppbyggda ryska folkfängelset och Tyskland. Men om mellan ett Stor-

ryssland, med Ukraina som rysk provins, och Tyskland det funnes ett självständigt Polen, så vore det ett oomtvistligt axiom, att under sådana förhållanden en rysk-fransk allians omöjligen kunde existera, och alla ententens ansträngningar i det nuvarande Ryssland, alla dess milliarder, som den tillskjutit för att hjälpa den ryska reaktionen, skulle endast tjäna till att stärka och konsolidera det mäktiga rysk-tyska förbundet, som då skulle rikta sin udd mot ententen. Kan man väl tilltro ententens statsmän en sådan barnslighet, att de själva skulle biträda vid skapandet av ett ryskt-tyskt förbund enbart av det skälet, att Polen skulle få existera som en självständig stat.

Efter ententens seger över Tyskland hängåvo sig polackerna åt den föreställningen, att ententen älskade dem mer än alla andra folk och vore redo att gå genom eld och vatten för deras skull. Ha polackerna då glömt, att ententen ända till sista stund ej velat erkänna Polens självständighet, fastän centralmakterna erkänt den för mer än två år sedan? Och till en början måste denna självständighet erkännas av de ryska socialrevolutionärerna för att ententen skulle tvingas att upphöra med att längre kompromettera sin högtidligt proklamerade idé om folkens självbestämmerätt, som blivit en stor lögn, och i polska frågan slå in på en ny demokratisk väg, om än med stor obenägenhet. Och här inträffade nu en särdeles karaktäristisk händelse, varom polackerna ej ha något klart begrepp. Men likväl sprider denna händelse ett klart ljus över ententens oerhörda svekfullhet i den polska frågan. Det torde vara bekant, att Lloyd George före ententens definitiva svar på de tyska anmärkningarna i fredsvillkoren trodde på den ryska revolutionens se-

ger och dess utbredande i hela Europa. Han lutade till en början åt den åsikten, att man borde mildra Tysklands hårda öde och förklarade på samma gång, att ententen icke offrade millioner av sina söner för att tillfredsställa den polska aptiten och alldeles icke var sinnad att för Polens skull börja ett nytt krig med Tyskland. Och när så Koltjaks offensiv inom ententen väckte förhoppningar om det gamla reaktionära Rysslands återuppbyggande, försvann fredskonferensens försonliga hållning gent emot Tyskland på en gång, och ententen uppställde ovanligt hårda villkor för Tyskland, vilka vid första påseende tycktes vara fördelaktiga för polackerna. Tänkte ententen verkligen förlänga det europeiska kriget av kärlek till Polen? Finns det med undantag av polackerna så naiva människor, som kunde tro något sådant? Döljer sig inte här bakom denna ententens frontförändring någon sorts hemlig plan, som polackerna pliktskyldigast bort avslöja? På grund av ententens strävan att återupprätta ett »enhetligt och odelbart Ryssland», dess ovänliga och rentav fientliga hållning för kort tid sedan gent emot Polens självständighet och framförallt dess farhåga för att genom Polens självständighet det reaktionära Rysslands återuppbyggande skulle med rubb och stubb utlämnas åt Tyskland är det sålunda fullkomligt klart, att ententen gav de från Tyskland lösryckta tyska och polska provinserna åt Polen endast provisoriskt och för skens skull, i verkligheten har den tillerkänt dessa provinser jämte hela Polen det återuppbyggda tsaristiska Ryssland. Ententens åsikter i detta fall äro ganska enkla. Om det återuppståndna tsaristiska Ryssland genom ententens hjälp erhåller ej allenast Kongresspolen utan även de

tysk-polska provinserna Ost- och Västpreussen, Danzig, Posen och Schlesien, så blir förbundet mellan ententen och Ryssland så mäktigt och hållbart, att »inte helvetets portar kunna varda det övermäktiga», ty därigenom skulle vägen till någon sorts tysk-rysk överenskommelse för alltid vara avklippt.

Man skall häremot göra invändningar och särskilt skola nog de flesta polacker säga, att detta inte är möjligt. Visst skall Wilson och hans 14 punkter, som erhållit ententens högtidliga löfte och hedersord, garantera Polens självständiga liv. Vad beträffar de 14 punkterna, behöver man inte ens något historiskt perspektiv för att konstatera, att detta är något enastående i sitt slag, en sannskyldig grov amerikansk lögn, en ren äkta amerikansk »humbug». Att söka uppbygga folkens framtid på officiella festtal, på militärpolitikens hederskänsla, när det finns så många fruktansvärda bevis på, att man i denna hemska världsbrand trampat under fötterna och fortfarande på ett bestialiskt sätt förtrampar människornas alla heliga känslor och ideal, är inte detta en alltför stor naivitet?

Återstår den så kallade franska sympatin för polackerna. Om polackerna tro, att ett starkare folks sympatier upprätta eller störta ett svagare folks suveränitet och att den franska kärleken för Polen ej är ett raffinerat bedrägeri utan uppriktig och djupt rotad, så skall denna deras lättrogenhet och deras härpå grundade lättsinniga politik inom kort föra Polen i fördärvet, på samma sätt som de forna polackerna genom lättrogenhet och sin felaktiga statspolitik störtade det. Det polska folkets geografiska läge är till den grad ofördelaktigt, att endast vänskap och försoning med den ukrainska staten kunde möjliggöra Polens

existens och utveckling. Detta står klart för alla, blott icke för polackerna, emedan polackernas viktigaste karaktärsdrag äro överskattning av sig själva, ringaktning för grannarna, ett sangviniskt temperament, som låter dem tro, att de äro Guds utkorade och att försynen utsett dem att hos främmande folk utbreda en kultur, som de inte själva äga. De vilja leva över sina tillgångar och över sin ställning och mot sina grannar föra en politik enligt den beryktade polska fanfaren »psia krew». Deras nuvarande expansion på grannarnas bekostnad påminner om fabeln, där det berättas, att när punkten fick lust att bli en padda, blåste han upp sig så länge, tills han blev . . . en nolla.

Vi ha redan talat om, varför ententen icke ännu uppdragit Polens östra gränser. Låt oss antaga, att de ryska reaktionärerna komma att besegra bolsjevikerna, då sålunda frågan om den rysk-polska gränsen även kommer på dagordningen. Tro polackerna verkligen, att när den reaktionära ryska regeringen framlägger sina krav på Galizien ända till Tatra, Cholmområdet, guvernementen Grodno och Suwalki, ententen då skulle understödja polackernas önskningar gent emot moskoviterna? Skall inte ententen ställa sig helt och hållet de ryska önskningarna till efterrättelse, vilka likaledes helt säkert inte komma att inskränka sig till det »sant ryska» området utan komma att utsträckas ända till de polsk-tyska provinserna, som ententen ju utlämnat åt Polen?

Och då skola de franska sympatierna ej kunna hjälpa Polen, ty Frankrike vill i Tysklands rygg ha den stora gamla ryska björnen och inte det lilla Polen, som även efter rövandet av icke-polskt land för-

blir lika obetydligt, ännu svagare och liknar en liten sextonårs flicka, som tagit på sig mammas kjol.

Och om vi kasta en blick på resultaten av den polska offensiven i Östgalizien, Volhynien, Vitryssland och Litauen, skola vi se att vi ha framför oss ententens macchiavellistiska planer och förstå, att Polen gjort allt vad som stått i dess makt till sitt eget fördärv. Det har bidragit till Denikins segrar, och han förbereder åt Polen samma öde som åt Ukraina. Och inom sitt eget land ha polackerna i stället för att söka undanröja det förskräckliga eländet tvärtom ökat hungersnöden, kölden, alla slags epidemier och redan dragit över sig en skuld på 150 milliarder mark genom sin falska politik »hulaj dusza bez kontusza», som driver Polen hals över huvud mot den egna polska bolsjevismens avgrund och därifrån in i Denikins tsaristiska reaktion. Och om polackerna vilja rädda sitt land undan den hotande katastrofen, måste de överge Sienkiewiczs falska politik »ogniem i mieczem» gent emot andra folk i öster, och först och främst böra de till ukrainarna återställa det som är ukrainskt. Och alla nya makter på Rysslands ruiner måste uppträda gemensamt icke endast mot bolsjevikerna utan även mot den hotande allryska och ententens reaktion. Och må polackerna inte glömma denna fundamentala sanning: utan ett självständigt Ukraina skall ett självständigt Polen icke komma att existera.

K. Vysjevytsj.

Levande lik.

*Något ur symboliken. Till-
ägnat den ryska intelligensen.*

(Tidskriften Volja för d. 25 okt. 1919.)

Har ni, ärade läsare, någon gång varit nödsakad vistas i en atmosfär, som var genompyrd av lukt från ruttna lik? Har ni gjort det, ska jag icke avundas er, ty det är omöjligt tänka sig en mera vederstygglig stank. Och den är på samma gång mycket skadlig, emedan mikroberna i de fruktansvärdaste sjukdomarna där finna en lämplig jordmån. För att sätta en gräns för epidemiernas utbredning har man antagit det allmänna bruket att så fort som möjligt gräva ner liken i jorden eller, ännu bättre, bränna dem. Så har man förfarit sedan urgamla tider och ända fram till vår tid. Men för närvarande tycks allting gå runt här i världen. För att övertyga er därom behöver ni bara gå in på de bästa hotellen i någon av Europas huvudstäder, och er näsa skall genast få göra en sorglig bekantskap med en stark liklukt. Men det är någonting förunderligt här. Dessa lik ligga ej, som varje ordentligt lik enligt naturens ordning brukar göra, utan gå, dricka, äta, samtala och göra till och med — risum teneatis amici — »politik». Naturligtvis sin egen politik, som luktar lik, men politik är det ändå. En politik som har till uppgift att för-

vandla massor av levande människor till lik eller, ännu bättre, lägga dessa levande människor under likens herravälde. Och denna politik drives med hård envishet medelst lögner, förtal, insinuationer och penningar, och penningar utan ända. Någon tid hade denna likpolitik även stor framgång. De levande människorna förlorade på ett eller annat sätt sin luktförmåga, började tro på liken och understödde dessa gent emot andra levande människor. Man fick det intrycket, som om hela världen insjuknat i en svår magåkomma. Liken hoppades, att denna sjukdom i matsmältningen skulle bli kronisk och världen för alltid förlora förmågan att skilja en levande människa från ett lik, isynnerhet som liket så utmärkt bra efterapar den levande människan.

Men till all lycka sovo icke heller de levande människorna, på vilkas huvuden liken ville sätta sig. De hade icke på förslag varken lögner, förtal eller penningar. Men de voro unga, friska och litade på sina krafter samt hade en stark tro på sina ideal. Allt detta ställde de upp mot likpolitiken. Och efter en lång strid, där många av dem föllo, ha de om inte segrat ännu så dock rensat näsan ganska ordentligt åt världen, tvingat den snyta sig och sålunda uppfatta liklukten i någon mån. Segern är ännu inte vunnen, men den första bräschan i muren till det belägrade fästet är redan gjord. Saken kommer att gå bättre framdeles. Efter första stöten kommer den andra, tredje och så är stunden inte långt borta, då världen åter skall öppna sitt luktorgan och lära sig åtskilja en levande människa från ett lik och ge vart och ett dess plats, lägga liken på kyrkogården och låta de levande människorna ombesörja sitt liv.

Liken ha redan en förkänsla därav och i vanmäktig vrede hopspinna de förtal och utslunga insinuationer ej endast mot dem, som de ville bemäktiga sig, utan mot hela världen, den värld av människor, vars fötter de ännu helt nyss kysste. Vad är det för märkvärdigt däri? Fanns det väl någonsin en skurk, som inte skulle varit färdig att hata den, som han oaktat alla ansträngningar icke lyckats bedraga? Liken söka nu nya medarbetare bland dem, som de ännu i går överöste med smuts. Lyckas de? Knappast. Dessa nya äro inte heller så dumma och ha heller inte förlorat luktförmågan. Om de ock helt nyligen måst genomleva tunga olyckor och därvid förlorat något av denna luktförmåga, ha de likväl inom sig en alltför hög livskraft för att de skulle kunna vilja bli blinda verktyg i händerna på liken. Aldrig! Bästa lik, edra ansträngningar äro fåfänga! Följ hellre ett klokt ukrainskt ordspråk, som säger: »Slösa inte krafterna, gubbe, gå till grunden!»

A. Chomik.

In oriente lux, ex oriente tenebræ.

(*Tidskriften Volja* för d. 4 okt. 1919.)

Den mänskliga civilisationen är född i orienten.

Det var i orienten den mänskliga civilisationens mäktiga låga tändes, och därifrån utbredde den sig över hela occidenten eller sydvästra Asien, som omfattar länderna mellan Medelhavet och Indiska oceanen. Där sågo de stora religionerna dagen, där ställde profeterna sina betraktelser, arbetade och utvecklade sina stora moraliska idéer. De gamla skrifterna säga med fullt fog: In oriente lux . . .

Men icke mindre riktigt är ordspråket, som säger: Ex oriente tenebrae . . . Vid sidan av den civilisatoriska orienten, Hormuds orient, Hormuds som öppnade människornas ögon för ljuset och sanningen, finns det en annan orient, Arimans orient. Jämte Iran, eldens och ljusets land, finns det ett Turan, mörkrets och köldens land.

Denna senare orient, inför vilken forntidens civiliserade folk och de grekiska skriftställarna från Homeros till Herodotos kände fasa och som var höljd i de dimmor, varmed ishavet omger den, står i en oavbruten strid med den civilisatoriska orienten.

*

Utvecklingen har gått framåt under seklernas lopp, men egenskapen hos var och en av dessa två orienter

har aldrig undergått någon förändring. Under alla tidpunkter, både i det närvarande och i det förflutna, har den senare orienten alltså rest sig mot den förra och genom sitt djävulska snille sökt att återföra civilisationen till det barbariska tillståndet.

Redan i de längst förflutna seklerna voro iranerna tvungna att strida mot turanerna för att försvara sin civilisation. När sedermera den i orienten födda civilisationen sköt härliga blommor på Medelhavets kuster, ryckte den barbariska orienten i norr fram för att ge den ett förskräckligt slag. Det var från denna barbariska orient som de oräkneliga horderna av hunner, tatarer och turkar strömmade fram och genom sina ödeläggande handlingar hejdade den civiliserade världens gång mot utvecklingen, en slags mellanakt, som räckte i ett tusen år.

Men så kom åter en värderik hjälp från orienten i söder, när efter Konstantinopels fall de grekiska historieskrivarnas, filosofernas, de rättslärdas och skaldernas gudomliga böcker utvandrade till västern. Genom denna litteraturs inflytande kunde humanitetens anda och reformtanken åter födas och utveckla sig som en förelöpare till ett nytt, ett bättre liv.

Genom västra Europas civilisatoriska handlingar besegrades Arimans orient. Men medan occidenten under seklernas gång så småningom ökade summan av sina intellektuella och materiella värden, organiserade sig åter den barbariska orienten stegvis till kommande strider.

Denna sistnämnda orient bildade det jättelika ryska riket, som inneslöt inom sina hotfulla gränser alla folk av den gamla civilisatoriska orienten.

Det har skrivits många böcker om tsarismens illgär-

ningar, men ämnet är ännu inte uttömt, skriftställarna ha ännu ej nått till botten av lidandenas och förföljelsernas avgrund, där folken, som voro nog olyckliga att falla i den vite tsarens järnhand, blevo nedstörtade.

Den omätliga tsarismen har sträckt ut sin hand ända till Konstantinopel. Den ville på sitt sätt lyckliggöra de små folken i Balkanländerna och Österrike-Ungern. Men åter kom den gamla civilisationens och ljusets orient till undsättning och upprättade sitt centrum i Ukraina. Genom de revolutionära ukrainska partiernas uppträdande fick tsarismen nådestöten, och det såg ut, som om denna rörelse för alltid satt en gräns för detta ständiga hot mot civilisationen.

Men det var blott en synvilla. Tsarismen är störlad, men det stora moskovitiska folket är kvar.

Det moskovitiska folket blev den främsta arvtagarren efter den orient, som ända sedan världens begynnelse alltid strävat att insvepa världen i barbariets mörker. Vi skola inte här gå in på den frågan huruvida det moskovitiska folket tillhör den slaviska rasen. Det är oemotsägligt, att hos detta folk finnas mycket litet slavo-ariska element. De finno-tatariska, turanska elementen äro övervägande. De östra slaverna ha denationaliserat de moskovitiska stammarna, de ha inte kunnat ändra deras psykologi eller hos dem utrota nomadfolkens särdrag. Vi se därför det moskovitiska folket som alla nomadfolk under alla revolutioner bibehålla sin egendomliga smak för ett hopliv, som visar sig i hela dess sociala struktur. Inom kommunen härskar ledaren, bolsjack, vilken alla medlemmar visa lydnad. Arbetarföreningarna hava också de sin lilla självhärskare, likaledes en bolsjack. En sådan organisation utesluter varje möjlighet till

individuellt initiativ. Det moskovitiska folket lyder obetingat sina ledare och när inom sig slavens känsla och har därigenom berövat sig all möjlighet att utveckla sig. Inom bondemassorna och bland arbetarna har ett outtömligt förråd av reaktionär kraft hopats. Och så skulle man låta det moskovitiska folket återupprätta Ryssland inom dess gamla gränser och tillåta detta Ryssland att bli en mörkrets källa, vars dödliga skuggor skulle utbreda sig över hela världen och omintetgöra humanitetens jättelika ansträngningar på framåtskridandets och civilisationens väg?

*

Man måste ovillkorligen söka analysera denna reaktionära kraft, varmed det moskovitiska folket utrustats i så rikt mått. Det utgör icke ett samhälle, som bildats av fria medlemmar, vilka fullt oberoende uttala sina åsikter om de allmänna angelägenheterna, detta folk är en lydig hjord med ett medvetande, som utvecklats ur jämnlikhet mellan alla enheter, varav folket består. Men man tar fel, om man tror, att denna jämnlikhet har till ögonmärke utövningen av de mänskliga rättigheterna och får åtnjuta rätt och frihet. Det moskovitiska folket förstår denna jämnlikhet endast som överhetens maktutövning, vilken alla äro underkastade i lika grad.

I occidenten har det varit revolutioner, religionsreformer, politiska och sociala rörelser. I den moskovitiska orienten var det under de upprörda tiderna endast kontrarevolutioner, som togo fasta former. När prästerskapet ville företaga en revision av böckerna, utbröt en resning. När regeringen för motarbe-

tande av hungernöden, som rasade i Moskovitien, ville införa potatisodling, utbröto upplopp överallt.

Denna utomordentligt konservativa och reaktionära kraft, som ej har sin like någonstades, fastnitar grundligt det moskovitiska folkets massor vid det medeltida barbariets ståndpunkt. För att övertyga sig om sanningen av vårt påstående, behöver man blott företaga en hastig vandring genom de moskovitiska byarna, som ligga nedsjunkna i smörja och en obeskrivlig smuts. Byggnadskonsten och jordbruksmetoderna här återgå ända till den neolitiska perioden under den förhistoriska tiden.

Detta visar tydligt varför man icke får betrakta den bolsjevikiska revolutionen som en revolution utan som en kontrarevolution. Varje revolution sammanfattas i en väldig ansträngning av intelligensen för en drägligare livstillvaro. Mänsklighetens historia visar, att det alltid är intelligensen, som gör revolutioner, emedan blott den är i stånd att förstå, att den ekonomiska utvecklingen medför nyttiga ändringar i den sociala ordningen.

Det moskovitiska folket har antagit bolsjevismen endast som en ny form för tyranniet, emedan det hyser ett oövervinneligt hat till den härskande intelligensen. När de intellektuella segrat över tsarismen, reste sig bolsjevismen mot dem, fördrev dem och återvände ännu en gång till sitt barbari. Till och med de utsvultna stiftarna av elementarskolor betraktas av bolsjevikerna som bourgeois, därför att deras intellektuella nivå står något högre än moskoviternas kommun. Och för detta avskyr bolsjevismen dessa stiftare.

Det är helt naturligt, att mot denna grådaskiga bakgrund, som den oräkneliga moskovitiska gruppen

företer, avteckna sig några mäktiga gestalter, några viljor, vilkas ovanliga makt är nästan övermänsklig. Den moskovitiska historien är historien om dessa utomordentliga personligheter, som påtruga hela moskovitiska folket sina åsikter och sina system. Ivan den förskräcklige, Peter I, Katarina II, Paul I, Alexander I, Nikolaj I och Lenin äro därför alla representerer för självhärskariden i dess renaste form.

Den moskovitiska folksjälens är genomsyrad av en dogmatism, som tilltalar dess tröghet att tänka. Men nu vet man ju, att det är just mot dogmatismen, som den för framsteg och civilisation nitälskande mänskliga intelligensen strider.

*

Förstår man nu varför en seger, hemburen av detta barbariska folk, som alltid motsatt sig varje reform, varje politisk eller social förbättring, dyrkar och vårdar som en nationalskatt sitt slaveri, sin okunnighet, sitt barbari, skulle vara en olycka för hela mänskligheten!

Mot dessa orientens barbarer från norr måste för mänsklighetens välgång uppresas en mur med tillhjälp av de folk, som fordom stodo under inflytandet av civilisationen kring Medelhavet.

Mot den barbariska orienten, som under historiens gång aldrig velat inträda i de civiliserade folkens familj och alltid visat en oförsonlig fientlighet mot arbetet för varje framsteg inom sig, måste den civiliserade orienten göra motstånd och understödjas i sin oavbrutna strid mot den förstnämnda. Understöddas måste den civiliserade orienten så mycket hellre som den förtjänar det i hög grad.

Ukrainarna ha avstått från metoderna för en våldsam denationatisering genom att tillförsäkra folkminoriteterna inom sitt område alla deras rättigheter. De ha sålunda åt de folk, som bo bland dem, givit möjlighet att fritt utveckla sin egen kultur.

Detta exempel har burit frukt. Vitryssarna, letterna, litauerna, esterna, kaukasierna, georgierna, armenierna, aserheidsjanerna ha följt exemplet och organiserat sina folkrepubliker på de demokratiska grunder, som tillämpats av ukrainska folkrepubliken.

Representanterna för de olika folken, som för två år sedan voro samlade i Kiev, uppdrogo där gemensamt linjerna för sin framtida inre politik. De överenskommo, att den agrariska lagstiftningen, arbetarlagstiftningen och folkminoriteternas rättigheter borde vara likadana inom alla dessa nya republiker.

Dessa nya principer i den politiska och sociala lagstiftningen, som införts av östra Europas republiker men ännu ej erkänts av representanterna för den västerländska reaktionära bourgeoisin, ha utsträckt sitt inflytande ända till den västerländska lagstiftningen. Vi kunna förbigå vallagen, som införts i östra Europa på de mest demokratiska grunder och i första taget accepterades av alla kort förut befriade folk och stater och känna oss stolta över, att vi voro de första, som framkommit med frågan om folkminoriteternas rättigheter och förelagt den Pariskonferensen till begrundande.

*

Nu måste var och en, som har hjärtat på rätt ställe, och varje internationalist resa sig och arbeta av alla krafter för att ej denna fackla må släckas, den orien-

taliske Hormuds slås till marken av den orientaliska Ariman och för att ej de civiliserade folken i den europeiska orienten må behärskas av barbarerna från den asiatiska nordöstra delen av Europa.

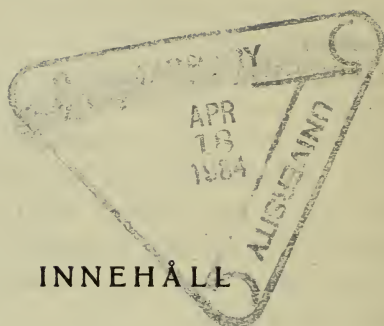
Detta resultat kan icke uppnås på annat sätt än att de strävanden, som folken i den europeiska orienten ådagalägga och vilka åsyfta befrielse från det moskovitiska oket, understödjas och försvaras av hela världens socialistiska demokratier. Störtandet av de socialistiska republikerna i den europeiska orienten skulle vara ett ödesdigert slag mot socialismen och betyda världsreaktionens seger.

Den barbariska och reaktionära orienten skulle ånyo påtvinga hela den civiliserade europeiska orienten sin vilja, liksom den gjort under hela nittonde århundradet.

Den civiliserade världen, världsdemokratien, bör äntligen förstå, att oaktat den nya moskovitiska regimens mycket radikala och socialistiska proklamationer det moskovitiska folket självt utgör en särdeles rik källa till reaktion och mörker i Europa. Man måste därför avskilja barbarerna i Norden.

En barriär skulle troligen förmå dessa att tänka på andra mål. Vem vet om icke det moskovitiska folket, när det ser sig berövat möjligheten att härska över hela världen, skulle kunna företaga en självvrannsakan och åter börja taga intryck från grannfolkens exempel för att arbeta på sitt moraliska och materiella höjande? Och detta skulle slutligen möjliggöra dess inträde i de fria folkens stora familj.

INNEHÅLL

	Sid.
O. TURIANSKY. Ententens reaktionära plan i Ryssland och Polens självständighet	3
K. VYSJEVYTSJ. Levande lik	17
A. CHOMIK. In oriente lux, ex oriente tenebræ	20

O. MAIDANJUK
STOCKHOLM, SWÉDEN

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

01-860-938

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 11 12 15 01 003 4